

Handläggare
Elin Sundberg
Telefon: 08-50835884

Till
Arbetsmarknadsnämnden den
19 december 2023

Svar på skrivelse angående nivåbedömning komvux/sfi

Skrivelse från Liberalerna

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Arbetsmarknadsnämnden har från Liberalerna mottagit en skrivelse om nivåbedömning inför studier i svenska för invandrare, sfi, inom komvux i Stockholms stad.

Vuxenutbildningscentrum inom Vuxenutbildning Stockholm gör årligen mellan 7 500 och 11 000 nivåbedömningar av sökande till sfi. Nivåbedömningarna görs av testpedagoger som är legitimerade lärare och görs utifrån ett kartläggningssamtal och vid behov ett test. Sökande har som utgångspunkt en personlig kontakt med testpedagogen via telefon eller på plats. Vid behov ombeds alltid den sökande att komma till Vuxenutbildningscentrum för att säkerställa en korrekt nivåbedömning.

Av det stora antal nivåbedömningar som görs omkategoriseras årligen endast mellan 1,3 och 1,9 procent till en annan studieväg. Nivåbedömningarna följs också upp i dialog mellan Vuxenutbildningscentrum och sfi-skolorna. Ett förbättringsområde som varit i fokus är betydelsen av att skolan tidigt uppmärksammar elever som skulle gynnas av att studera på en annan studieväg och bör omkategoriseras.

Bakgrund

Arbetsmarknadsnämnden har från Liberalerna mottagit en skrivelse där det lyfts frågor om den nivåbedömning som föregår studier i svenska för invandrare, sfi, inom komvux i Stockholms stad.

Ärendet

I skrivelsen från Liberalerna till lyfts följande frågor som besvaras i tjänsteutlåtandet:

- Hur arbetar arbetsmarknadsförvaltningen med nivågruppering av ansökanden till sfi?
- Finns det någon uppföljning/utvärdering av om nivågrupperingen blir rätt eller inte och vad visar denna uppföljning/utvärdering i så fall?
- Hur kan denna process förbättras?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom utvecklings- och utredningsstaben vid arbetsmarknadsförvaltningen i samarbete med avdelningen Vuxenutbildning Stockholm.

Arbetsmarknadsförvaltningens svar

Uppdraget att nivåbedöma och anta sökande till studier i sfi har Vuxenutbildningscentrum, inom avdelningen Vuxenutbildning Stockholm. Nivåbedömning görs för alla sökande som inte tidigare studerat sfi inom Stockholms stads vuxenutbildning eller som inte studerat inom stadens sfi det senaste året. Nivåbedömning inom sfi handlar om att bedöma vilken studieväg och på vilken kurs en elev ska studera. Enligt kursplanen i sfi organiseras utbildningen i tre olika studievägar där den förväntade kurstiden skiljer sig åt. Studieväg 1 vänder sig i första hand till personer med mycket kort studiebakgrund och studieväg 3 till de som är vana att studera.

Nivåbedömningen görs av testpedagoger på Vuxenutbildningscentrum. Testpedagogerna är legitimerade lärare med minst 60 högskolepoäng i svenska som andraspråk och med egen erfarenhet av att undervisa i sfi eller i svenska som andraspråk. Som underlag för bedömning genomförs ett kartläggningssamtal och vid behov ett test av förmågor. Testet används sedan 2014 och är utvecklat i samarbete med Stockholms universitet. Sökande till sfi har som utgångspunkt en personlig kontakt med en testpedagog via telefon eller på plats. Det finns möjlighet till tolk, och testpedagogerna kan också flera olika språk. Vid behov ombeds alltid den sökande att komma till Vuxenutbildningscentrum för att säkerställa en korrekt nivåbedömning.

I samtalet med den sökande gör testpedagogen en kartläggning av personens kunskaper och förutsättningar att studera sfi. Testpedagogen frågar bland annat om språk- och studiebakgrund, exempelvis:

- Hemland
- Modersmål
- Läs- och skrivförmåga på modersmålet
- Vilka övriga språk den sökande kan
- Om den sökande behärskar det latinska alfabetet

- Utbildningsbakgrund
- Tidigare studier i svenska

Utöver det ställs frågor om arbetslivserfarenhet och om målet med studier i sfi. Kartläggningssamtalet ska sammantaget ge en bild av den sökandes förutsättningar att lära sig svenska och den förväntade studietakten. Kartläggningen syftar även till att upptäcka eventuella hinder, t.ex. syn- eller hörselnedsättning, eller andra svårigheter som kan påverka inläringen. Sökande kan få träffa hörselpedagog eller kurator för ytterligare kartläggning av eventuellt behov av stöd. Kartläggningssamtalet utgör också underlag för bedömning av elevens muntliga förmågor. Testet används för de sökande som redan har vissa kunskaper i svenska och innefattar läs-, skriv-, tal- och hörförståelse. Som utgångspunkt väljer den sökande själv om testet ska utföras på distans eller på plats, men testpedagog kan be den sökande att göra testet på plats om behov finns.

Kartläggning och eventuellt test utgör därefter underlag för bedömningen av studieväg och kurs. Utbildningsbakgrund utgör *en* del i den sammantagna bedömningen. Det finns därför exempel på sökande som har erfarenhet av högre utbildning i sitt hemland, men som inte bedöms gynnas av den höga studietakten på studieväg 3. Det kan exempelvis gälla en sökande som inte kan engelska eller andra språk som är närliggande svenska. Den skola som eleven börjar studera på har också ett ansvar att tidigt uppmärksamma om en elev skulle gynnas av att studera på en annan studieväg, och i så fall informera Vuxenutbildningscentrum om detta. Det finns inarbetade rutiner för omkategoriseringar av studieväg som innebär att skolan skickar en motivering för byte av studieväg till Vuxenutbildningscentrum.

Nybörjare i svenska inom studieväg 3 har sedan 2017 möjlighet att fylla i ett digitalt ansökningsformulär på engelska om att börja sfi. Förfarandet infördes efter önskemål från målgruppen. De som var helt nybörjare i svenska språket och vana både att söka till studier och att studera såg inte behovet av en personlig kontakt och kartläggning för att börja studera sfi. Numera bedömer därför en testpedagog de uppgifter som den sökande uppger i formuläret. Vid behov kontaktas den sökande för kartläggningssamtal och test för att säkerställa en korrekt nivåbedömning.

Sedan 2018 görs årligen mellan cirka 7 500 och knappt 11 000 nivåbedömningar av sökande till sfi av Vuxenutbildningscentrum. Av dessa nivåbedömningar har endast mellan 1,3 och 1,9 procent omkategoriserats till en annan studieväg, vilket är en låg andel sett till det stora antalet nivåbedömningar. Nivåbedömningarna följs också upp i dialog mellan Vuxenutbildningscentrum och sfi-

skolorna. Vuxenutbildningscentrums målsättning är att besöka varje skola årligen för att bland annat diskutera nivåbedömningen till sfi. Ett förbättringsområde som varit i fokus är betydelsen av att skolan tidigt uppmärksammar elever som skulle gynnas av att studera på en annan studieväg. Vuxenutbildningscentrum uppmuntrar därför kontinuerligt skolorna att höra av sig om de bedömer att en elev har placerats på fel studieväg.

Karina Uddén
Arbetsmarknadsdirektör
Arbetsmarknadsförvaltningen

Pernilla Unell
Tf. Utvecklingschef
Arbetsmarknadsförvaltningen

Bilaga

1. Skrivelse från Liberalerna

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karina Uddén, Arbetsmarknadsdirektör	2023-12-06
Pernilla Unell, Tf. Utvecklingschef	2023-12-06